

Tekst: Rick Meynen en Jeroen Steusel*

Belangenbehartiging in de bouw gebaat bij meer samenwerking en netwerken

De bouwsector moet zijn lobby veel beter organiseren. Er is nieuw elan nodig. De NieuwBouw kan daarvoor zorgen.

In Building Business van oktober 2006 signaleerde Rinus van Schendelen, hoogleraar aan de Erasmus Universiteit Rotterdam, terecht dat de bouwsector zijn lobby zwak heeft georganiseerd. De belangenbehartiging in de bouw is versnipperd, externe oriëntatie gering en het belang van lobbyen wordt onderschat. Maar er is hoop. De jongere generatie professionals is niet te beroerd om haar belangen uit te dragen, is wars van schijnbare tegenstellingen tussen overheid en bedrijfsleven en neemt de bouwsector op sleeptouw in de nieuwe netwerkmaatschappij.

Knelpunten in belangenbehartiging Van Schendelen constateert dat de bouwsector een grote verscheidenheid aan belangenorganisaties en beroepsverenigingen kent. Zij komen op voor allerlei deelbelangen waardoor de sector nog te weinig met één mond praat. Daarbij is de belangenbehartiging veelal rondom individuen georganiseerd. Vaak zijn dit ervaringsdeskundigen met een technische achtergrond die binnen de bouw een effectief old boys network vormen en die problemen het liefst met elkaar oplossen.

Verandering nodig De vraag rijst of de huidige aanpak van belangenbehartiging, in de sterk veranderende maatschappij, nog

toereikend is. Ook de bouwsector ziet zich namelijk geconfronteerd met een toenemende betrokkenheid van belanghebbenden, opinieleiders en mondige burgers. Denk alleen maar aan de enorme publiciteit rond de veiligheid van het Amsterdamse Bos en Lommerplein of de maatschappelijke discussies die zijn losgebarsten over fijn stof en klimaatverandering.

Ogenschijnlijk lijkt publiciteit rond deze thema's negatief en bedreigend voor de bouw-

sector, maar niets is minder waar. Binnen de bouwsector zijn namelijk ook vaak dé oplossingen voorhanden. Het wordt dan ook hoog tijd dat de bouwsector gaat beseffen dat haar kennis en kunde de sleutel vormt om met beleidsmakers en bestuurders oplossingsgericht mee te denken.

Een andere aanpak Naar onze mening vraagt de huidige maatschappij om deze

Fijn stof

Fijn stof is vanaf 2004 dé nachtmerrie voor bouwend en ontwikkelend Nederland. Te hoge concentraties fijn stof kunnen schade aan de gezondheid veroorzaken. Projecten moesten worden stilgelegd omdat ze overschrijding van de normen tot gevolg hadden. Nadere beschouwing leerde echter dat de concentraties fijn stof in onze lucht al jaren dalende zijn. Toch stond fijn stof als nooit tevoren op de maatschappelijke en politieke agenda. Een samenwerkingsverband van Habiforum, PSIBouw, ONRI en DRIFT maakte in 2006 de eerste integrale analyse waarin verbanden werden gelegd naar onder andere de zorgsector, de landbouw en de meteorologie. Door deze benadering is een arena ontstaan waarin de bouw in contact kwam met longartsen, milieuorganisaties, gemeenten, GGD's et cetera. Zo kon er op een positieve manier aan innovatieve oplossingen worden gewerkt. Meer informatie over dit project staat op www.fijnstofclash.nl.

andere aanpak. Geen single issue-discussies meer over vervelende aanbestedingsvoorwaarden of professioneel opdrachtgeverschap, maar het agenderen van maatschappelijke thema's en bijbehorende oplossingen waar de 'BV Nederland' bij gebaat is. Vervolgens kan een duidelijke lobbyboodschap worden geformuleerd en uitgedragen.

Deze werkwijze kan individueel, als bedrijf en als branche worden toegepast. Helaas komt het nog te vaak voor dat bedrijven hun aandacht voornamelijk richten op de technische en financiële aspecten van projecten: de harde kant van de bouw. De zachte kant, strategische communicatie en interactie met stakeholders als politici en ambtenaren, wordt nogal eens onvoldoende op waarde geschat. Zonde, aangezien politici en ambtenaren (in)directe invloed hebben op haalbaarheid, procedures en inhoud van bouwprojecten. De bouwsector is gewend om te voldoen aan harde eisen van opdrachtgevers. Het communiceren van unieke eigenschappen en het positioneren van innovatieve oplossingen bij beleidsmakers is relatief onbekend terrein. Voorbeeld hiervan zijn de GWW-bedrijven die veel aandacht besteden aan de wensen en eisen van hun grootste broodheer en op-

drachtgever Rijkswaterstaat. Kansen die bestaan om op één niveau hoger, het ministerie van Verkeer & Waterstaat, invloed uit te oefenen op het toekomstige projectenbeleid, worden daarentegen nog te weinig benut. Hetzelfde geldt voor de politiek. Na de parlementaire enquête bouwfraude is er vanuit de sector nog altijd een soort 'Berührungsängste' om de dialoog met politici aan te gaan. Dat terwijl politici juist geïnteresseerd zijn in praktijkvoorbeelden en innovaties die zich in de bouw voordoen.

Nieuw elan Het nieuwe elan dat nodig is voor belangenbehartiging in de bouw zien we terug bij de jonge generatie. Deze professionals hebben, mede door het ontbreken van een negatief referentiekader, een andere stijl van communiceren met relevante partijen. Het zijn voornamelijk hoogopgeleide, actieve netwerkers die niet alleen elkaar snel weten te vinden, maar ook hun stakeholders. Daarbij trekken zij zich weinig aan van formele structuren en schijnbare tegenstellingen tussen markt en overheid. Door middel van informele benadering worden nieuwe coalities snel gesmeed en ideeën eenvoudig opgepakt en verspreid.

Veel van deze jonge professionals hebben zich verenigd in het onafhankelijke netwerk De NieuwBouw. De NieuwBouw, inmiddels met ruim duizend leden, streeft naar bewustwording van elkaars positie en belangen, professioneel samenwerken en het centraal stellen van de eindgebruiker. Dit doen ze door het organiseren van kennisbijeenkomsten, debatten met publieke en private partijen en het uitvoeren van innovatieve projecten. De (achterliggende) belangenbehartiging van de bouw verandert hierbij van een individuele aangelegenheid op deelbelangen, naar een netwerkaangelegenheid waarbij men elkaar vindt op momenten dat samenwerking meerwaarde heeft. Iets waar de bouw, naar onze mening, straks niet meer zonder kan. ●

*Rick Meynen (meynen@onri.nl) is beleidsmedewerker bij ONRI, organisatie van advies- en ingenieursbureaus, Jeroen Steusel (JeroenSteusel@meinespartners.nl) is consultant bij Meines & Partners, een bureau dat zich bezighoudt met Lobbying, Public Affairs en Strategic Communicaton. Beiden zijn actief lid van De NieuwBouw.